ARANJAMENT ADMINISTRATIV ÎNTRE MINISTERUL MUNCII ŞI PROTECŢIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA ŞI MINISTERUL MUNCII ŞI POLITICILOR SOCIALE AL REPUBLICII ITALIENE PENTRU APLICAREA ACORDULUI DINTRE REPUBLICA MOLDOVA ŞI REPUBLICA ITALIANĂ ÎN DOMENIUL SECURITĂŢII SOCIALE, ÎNTOCMIT LA 31 OCTOMBRIE 2024

Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale al Republicii Moldova şi Ministerul Muncii şi Politicilor Sociale al Republicii Italiene,

Având în vedere Acordul dintre Republica Moldova şi Republica Italiană în domeniul securităţii sociale, întocmit la 31 octombrie 2024;

au convenit următoarele :

TITLUL I
DISPOZIŢII GENERALE

Articolul 1
Definiţii

În scopul punerii în aplicare a prezentului Aranjament Administrativ:

1) termenul "Acord" desemnează Acordul dintre Republica Moldova şi Republica Italiană în domeniul securităţii sociale, întocmit la Roma la 31 octombrie 2024;
2) termenul de "Aranjament Administrativ" desemnează prezentul Aranjament Administrativ în scopul punerii în aplicare a articolului 15 din Acord.

Articolul 2
Instituţii competente

Instituţiile competente prevăzute la articolul 1, alineatul 1, litera d) al Acordului, în scopul punerii în aplicare a Acordului, cât şi a prezentului Aranjament Administrativ, sunt:

Pentru partea moldavă:

- Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS), în ceea ce priveşte pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de dizabilitate cauzată de o boală obişnuită, pensiile şi indemnizaţiile de dizabilitate cauzate de un accident de muncă sau de o boală profesională şi pensiile de urmaş.

- Consiliul Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi a Capacităţii de Muncă (CNDDCM), în ceea ce priveşte determinarea dizabilităţii şi a capacităţii de muncă.

Pentru partea italiană:

- Institutul Naţional de Asigurări Sociale (INPS), în ceea ce priveşte asigurarea pentru dizabilitate, pentru limita de vârstă şi de urmaş, prevăzute de asigurarea generală obligatorie (AGO), de regimurile speciale pentru lucrătorii care desfăşoară o activitate independentă, de gestionarea separată, de regimurile exclusive şi substitutive ale regimurilor de asigurare generală obligatorie, instituite pentru unele categorii de lucrători.
- Institutul Naţional pentru Asigurarea împotriva Accidentelor de Muncă (INAIL), în ceea ce priveşte veniturile şi alte prestaţii în bani prevăzute în cazul accidentelor de muncă sau a unei boli profesionale.

Articolul 3
Organismele de legătură

În conformitate cu articolul 20 al Acordului, Părţile au desemnat în calitate de organisme de legătură Instituţiile competente ale fiecărei Părţi, prevăzute de articolul 1, alineatul 1, litera e) al Acordului:

Pentru partea moldavă:

- Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS).

Pentru partea italiană:

- Institutul Naţional de Asigurări Sociale (INPS) – Direcţia Generală – Roma;
- Institutul Naţional pentru Asigurarea împotriva Accidentelor de Muncă (INAIL).

Articolul 4
Costurile

Dispoziţiile conţinute în prezentul Aranjament Administrativ nu generează alte costuri suplimentare, decât cele prevăzute de Acord, pentru bugetele Republicii Moldova şi Republicii Italiene. Cheltuielile care decurg din punerea în aplicare a prezentului Aranjament Administrativ sunt suportate de părţi în limitele disponibilităţii bugetului lor, fără costuri suplimentare.

TITLUL II
DISPOZIŢIILE PRIVIND LEGISLAŢIA APLICABILĂ

Articolul 5
Certificat de detaşare

1) La cererea subiecţilor interesaţi, în cazurile prevăzute de articolul 7 alineatul 1) literele a) şi b) ale Acordului, Instituţia competentă a Părţii a cărei legislaţie naţională este aplicabilă, va elibera un certificat care stabileşte până la care dată angajatul va continua să fie supus unei asemenea legislaţii.

2) Instituția competentă a Părții a cărei legislații naționale este aplicabilă va transmite o copie a certificatului menționat în alineatul 1 al prezentului articol, eliberat persoanei interesate sau angajatorului acesteia, Instituției competente a celeilalte Părți.
3) Certificatul de detașare urmează să fie solicitat înainte de începerea propriu-zisă a activității de muncă pe teritoriul național al celeilalte Părți. Totodată, în cazul neeliberării certificatului menționat în termenul indicat mai sus, în circumstanțe excepționale și motivate în modul corespunzător, cererea respectivă va putea fi luată în considerare cu condiția ca acesta să parvină în decursul perioadei de valabilitate specificate în certificatul respectiv.

Articolul 6
Exercitarea dreptul de opțiune

1) Subiecții menționați la articolul 8 al Acordului vor putea exercita dreptul de opțiune în decurs de trei (3) luni de la data intrării în vigoare a Acordului sau, dacă este cazul, în decurs de trei (3) luni după începerea propriu-zisă a activității de muncă pe teritoriul unde se află - angajatorul.
2) La cererea persoanei interesate, Instituția competentă a Părții trimițătoare va elibera un certificat care atestă faptul că lucrătorul este supus legislației naționale acestei Părți pe perioada în care acesta este angajat la misiunea diplomatică și la oficiul consular pe teritoriul naționale al celeilalte Părți sau pe perioada în care se află în serviciul particular al titularilor acestei misiuni sau al acestui oficiu.
3) Copia certificatului va fi transmisă de către instituția Părții, a cărei legislații naționale este aplicabilă și pentru aplicarea căreia a optat persoana interesată, Instituției competente a celeilalte Părții.
4) Opțiunea privind aplicarea legislației naționale Părții trimițătoare va produce efectele sale de la data intrării în vigoare a Acordului sau de la data începerii propriu-zise a activității de muncă, dacă este continuă.
5) Contribuțiile de asigurări sociale care sunt vărsate în regimurile de asigurare ale celeilalte Părți înainte de începutul curgerii regimului de opțiune, nu vor fi transferate în contul Instituției competente al Părții, a cărei legislație naționale a ales persoana interesată pentru a fi supusă.
6) Persoana interesată poate exercita dreptul de opțiune doar o singură dată.

TITLUL III
PENSIILE

Articolul 7
Formulare și proceduri detaliate

1) Instituțiile competente și organismele de legătură vor elabora și conveni de comun acord formularele necesare pentru aplicarea Acordului și a prezentului Aranjament Administrativ.
2) Subiectul care beneficiază de pensie de pe teritoriul unei Părți și își are reședința pe teritoriul național al celeilalte Părți, certifică propria existență în viață în modul prevăzut de instituția competentă care plătește prestația.

Articolul 8
Pensia conform regimului de totalizare internațională

1) În conformitate cu scopurile urmărite de dreptul la prestații de pensie conform articolelor 9 și 11 ale Acordului, la perioadele de asigurare sau echivalente, realizate în conformitate cu legislația națională a unei Părți, a cărei durată minimă trebuie să fie de cel puțin 1 an (52 de săptămâni), se vor însuma perioadele completate în conformitate cu legislația națională a celeilalte Părți, chiar dacă aceste perioade deja au determinat stabilirea unei pensii în conformitate cu această ultimă legislație.
2) În cazul suprapunerii perioadelor de asigurare realizate pe teritoriul Părților, perioadele suprapuse vor fi luate în considerare doar o singură dată. Fiecare Instituție competentă va lua în considerare doar perioadele suprapuse realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică această Instituție, excluzând perioadele realizate în baza legislației naționale ale celeilalte Părți.
3) În cazul în care nu este posibil de a determina perioada exactă în care unele perioade de asigurare s-au realizat în conformitate cu legislația națională a unei Părți, se va presupune ca aceste perioade nu se suprapun cu perioadele de asigurare realizate în conformitate cu legislația națională a celeilalte Părți.

Articolul 9
Cererea pentru stabilirea pensiei conform regimului internațional

1) Subiectul asigurat și, în caz de deces, urmașii acesteia care au dreptul la prestații conform articolelor 9 - 11 ale Acordului, vor putea depune cererea pentru stabilirea pensiei la Instituția competentă a Părții de reședință care va iniția procedura de legătură cu Instituția competentă a celeilalte Părții. În cazul în care solicitantul are reședința pe teritoriul unui Stat terț, cererea pentru stabilirea pensiei va putea fi depusă la Instituția competentă a uneia dintre Părți.
2) Instituția competentă, la care a fost depusă cererea, va completa formularul respectiv de legătură, care va conține data depunerii cererii, datele de identificare ale solicitantului, și dacă este cazul, datele de identificare ale membrilor familiei sale, precum și informațiile referitoare la eventualele prestații acordate solicitantului și orice alte informații necesare pentru stabilirea dreptului la pensie. Instituția competentă, la care a fost depusă cererea, va transmite, prin urmare, formularul completat Instituției competente a celeilalte Părții, împreună cu formularul care confirmă perioadele de asigurare realizate în conformitate cu propria sa legislație națională.
3) Instituția competentă care a primit o cerere pentru stabilirea pensiei de dizabilitate, va transmite și concluziile medicale respective Instituției competente a celeilalte Părți. Informațiile indicate în formulare vor fi verificate de către Instituția competentă trimițătoare, astfel încât transmiterea acestor formulare, legalizate și semnate în modul corespunzător, să poată fi efectuată fără a fi însoțită de documentele originale.
4) În scopul confirmării dreptului la pensie, Instituția competentă care primește formularele va verifica, în primul rând, cazul în care solicitantul a realizat dreptul în regim independent, luând, deci, în considerare doar perioadele de asigurare

realizate în conformitate cu legislația pe care o aplică această Instituție. Dacă această condiție nu este satisfăcută, va lua în considerare suma perioadelor de asigurare realizate care derivă din totalizarea perioadelor realizate în conformitate cu legislația națională a ambelor Părți.

5) Instituția competentă a celeilalte părți, la primirea formularului de cerere și a formularului de atestare a perioadelor de asigurare realizate în conformitate cu legislația națională a celeilalte părți și după soluționarea cazului, completează la rândul său formularul de atestare a perioadelor de asigurare realizate în conformitate cu propria legislație națională, precum și formularul de notificare a deciziei, indicând informațiile referitoare la decizia luată cu privire la cerere, precum și informațiile referitoare la cuantumul pensiilor calculate în conformitate cu dispozițiile alineatului (4) din prezentul articol.
6) După primirea formularelor prevăzute la alineatul 5 al prezentului articol, Instituția competentă menționată la alineatul 2 al prezentului articol, va stabili, dacă este cazul, dreptul la pensie care derivă din totalizarea perioadelor de asigurare realizate în conformitate cu legislația națională a ambelor Părți și va comunica Instituției competente a celeilalte Părți propria sa decizie.
7) Informațiile din formulare vor fi verificate de instituția de trimitere competentă, astfel încât transmiterea formularelor ștampilate și semnate corespunzător să poată fi efectuată fără a fi însoțite de documentele originale.

Prestațiile vor fi furnizate direct de către instituția competentă.

Articolul 10
Perioada de asigurare mai mică de un an

1) În scopul punerii în aplicare a articolului 12 al Acordului, majorarea prestațiilor de pensie care derivă din luarea în calcul a perioadelor de asigurare cu durata mai mică de un an (52 de săptămâni) acumulate în temeiul legislației naționale a celeilalte Părți, va fi acordată de la data la care aceste perioade ar produce efecte în temeiul legislației naționale a celeilalte părți (atingerea vârstei de pensionare). Dacă, pe de altă parte, cererea este depusă după data atingerii vârstei de pensionare a celeilalte Părți, majorarea va fi acordată începând cu luna următoare datei depunerii cererii.
2) În cazul prestațiilor de incapacitate sau dizabilitate, perioadele mai mici de un an (52 de săptămâni) acumulate în temeiul legislației naționale a celeilalte Părți intră în vigoare de la data începerii inițiale a prestației, cu condiția ca instituția competentă a celeilalte Părți în temeiul legislației naționale căreia s-au acumulat aceste perioade să fi emis o decizie de respingere a unei prestații similare pe motiv că nu a fost îndeplinită condiția de contribuție.

Articolul 11
Schimbul de informații și colaborarea administrativă

1) În scopul punerii în aplicare a articolelor 16 și 17 al Acordului, organismele de legătură și Instituțiile competente ale Părților vor face schimb reciproc de informații și vor asigura asistența și colaborarea reciprocă gratuită, cu aplicarea

legislațiilor naționale respective. Instituțiile competente vor putea încheia aranjamente tehnico-procedurale specifice care să prevadă proceduri telematice împărtășite în scopul activării schimburilor telematice structurate de informații și date, chiar și în schimbul formularelor de legătură pe suport de hârtie.

2) În scopul punerii în aplicare a alineatului 3 al articolului 17 al Acordului, instituția competentă a uneia dintre Părțile va putea solicita efectuarea expertizelor medicale necesare pentru Instituția competentă de la locul de reședință sau de la locul de ședere a persoanei interesate.

3) Cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea expertizelor respective, în cazul în care efectuarea acestor expertize a fost solicitată exclusiv pentru acordarea prestațiilor de competența Instituției competente a Părții unde persoana interesată nu își are reședința sau locul de ședere, vor fi rambursate de această Instituție competentă Instituției competente a acelei Părți care a efectuat expertizele.

4) În cazul în care expertizele medicale au fost efectuate și în interesul Instituției competente de la locul de reședință sau de la locul de ședere a persoanei interesate, această Instituție competentă va suporta cheltuielile și se va limita doar în a transmite Instituției competente a celeilalte Părți un raport de constatare.

5) Rambursarea cheltuielilor medicale prevăzute la alineatele 2) și 3) al prezentului articol va fi calculată conform tarifelor aplicate de Instituția competentă care a efectuat constatările medicale. Această Instituție competentă va prezenta în acest scop un deviz a cheltuielilor suportate.

6) Pentru fiecare an calendaristic, organismele de legătură ale ambelor Părți își vor transmite reciproc statistici privind plățile acordate beneficiarilor în temeiul Acordului. Statisticile vor include, separat pe fiecare tip de prestație, numărul de beneficiari și valoarea totală a prestațiilor acordate.

Articolul 12
Plata prestațiilor

1) În scopul punerii în aplicare a articolului 23 al Acordului, Instituțiile competente vor achita prestațiile direct subiecților indicați în articolul 3 al Acordului sau reprezentanților acestora, cu condiția ca aceștia să fi fost legal autorizați să primească plata, sau împuterniciții acestora.

2) Prestațiile în bani vor fi efectuate direct beneficiarului, indiferent de reședința acestuia.

3) Beneficiarul va indica adresa de reședință, denumirea băncii, codul IBAN și orice alte rechizite bancare în momentul depunerii cererii de prestații.

Articolul 13
Recuperarea plăților

1) În scopul punerii în aplicare a articolului 24 al Acordului, în cazul în care Instituția competentă a uneia dintre Părți a efectuat plata unei prestații necuvenite unei persoane, această instituție competentă, în condițiile și în limitele prevăzute de legislația pe care o aplică, poate solicita Instituției competente a celeilalte Părți, debitoare de prestații în favoarea persoanei interesate, să rețină prestația plătită

necuvenit din sumele datorate sau din plăţile în curs de efectuare pe care trebuie să le efectueze în favoarea acestei persoane.

2) Instituţia competentă a acestei Părţi operează reţinerea în conformitate cu legislaţia pe care o aplică această Instituţie şi transferă suma reţinută instituţiei care a efectuat plata prestaţiilor necuvenite.

TITLUL IV
ACCIDENTELE DE MUNCĂ ŞI BOLILE PROFESIONALE

Articolul 14
Prestaţiile în bani

Prestaţiile în bani se vor efectua direct de către Instituţia competentă în conformitate cu legislaţia pe care o aplică această Instituţie competentă.

Articolul 15
Bolile profesionale

1) Prestaţiile pentru bolile profesionale sub formă de indemnizaţii în conformitate cu legislaţia naţională a ambelor Părţi şi incluse în lista stabilită prin înţelegerea între cele două Părţi, sunt plătite de Instituţia competentă a Părţii pe teritoriul căruia a fost efectuată ultima dată o lucrare care, prin natura sa, prezintă riscul apariţiei bolilor profesionale. Faţă de acest tip de prestaţii nu se aplică dispoziţiile articolului 9 ale Acordului.

2) În cazul în care lucrătorul, în favoarea căruia a fost efectuată pe teritoriul Statului unuia dintre cele două Părţi plata unei prestaţii pentru o boală profesională, solicită plata ulterioară a prestaţiilor pentru aceeaşi boală pe teritoriul altei Părţi, Instituţia de asigurare a primei Părţi rămâne competentă de acordarea prestaţiilor ulterioare. Totodată, dacă acest lucrător a fost ulterior angajat pe teritoriul altei Părţi, care prezintă acelaşi risc pentru care a obţinut prima prestaţie, următoarele prestaţii sunt suportate de Instituţia de asigurare a ultimei Părţi.

Articolul 16
Evenimente premergătoare evaluării incapacităţii

În cazul în care pentru evaluarea gradului de dizabilitate legislaţia naţională a unei Părţi prescrie ca să fie luate în considerare accidentele de muncă produse anterior, se va ţine cont de accidentele de muncă constatate anterior în conformitate cu legislaţia naţională a celeilalte Părţi.

Articolul 17
Examene medicale

Cheltuielile legate de examene şi controale medicale menţionate la articolul 17 din Acord, care sunt dispuse la cererea instituţiei competente, vor fi rambursate de instituţia solicitantă instituţiei competente care a efectuat aceste examinări, pe baza tarifelor aplicate.

Articolul 18
Notificări

1) Fiecare accident de muncă a cărei victimă a fost lucrătorul pe teritoriul unuia dintre cele două Părți și care a cauzat sau care poate cauza fie moartea, fie o incapacitate permanentă de muncă, se notifică între Instituțiile competente celor două Părți.
2) Instituția competentă comunică decizia cu privire la dreptul la prestație cu informarea despre exercitarea căilor de atac direct persoanei solicitante. Instituția competentă a unei Părți notifică Instituția competentă celeilalte Părți despre decizia luată cu privire la dreptul la prestație prin formularul convenit.

TITLUL V
Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 19
Dreptul aplicabil

(1) Prezentul Aranjament administrativ va fi pus în aplicare cu respectarea legislației moldave și italiene , precum și a dreptului internațional aplicabil și, pentru Partea italiană, a obligațiilor care derivă din apartenența Italiei la Uniunea Europeană.
(2) Prezentul Aranjament Administrativ nu constituie un acord internațional din care pot decurge drepturi și obligații în temeiul dreptului internațional. Nicio dispoziție a prezentului Aranjament administrativ nu poate fi interpretată și pusă în aplicare ca o obligație sau un angajament obligatoriu din punct de vedere juridic pentru Părți.

Articolul 20
Dispoziții finale

1) Prezentul Aranjament Administrativ se aplică de la data intrării în vigoare a Acordului și va rămâne în vigoare pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia.
2) Părțile pot amenda prezentul Aranjament Administrativ în scris de comun acord.
3) Orice divergențe de interpretare și/sau de punere în aplicare a prezentului Aranjament Administrativ vor fi soluționate pe cale amiabilă prin intermediul consultărilor și negocierilor directe între Părți.

Semnat la Roma la 21 iulie 2025, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și italiană, ambele texte fiind egal autentice.

Petru Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova	Petru Ministerul Muncii și Politicilor Sociale ale Republicii Italiene
Țibirnă	Marie Sabrin Guide